

HRVATSKI glasnik

Godina XVI, broj 25

22. lipnja 2006.

cijena 80 Ft

Kraj školske godine

Foto: Stjepan Balatinc

Komentar

Ljetne ferije, tabori za djecu i mladež

Diljem naših regija potkraj prošloga tjedna održane su opraštajne svečanosti, u nekim su školama već podijeljene i svjedodžbe, a u drugim tek predstoji završna svečanost. Započele su zaslužene ljetne ferije za učenike, ali i za njihove učitelje i nastavnike. Počeo je odmor, ali rad s djecom nije završen, niti će prestati tijekom ljeta. Školski rad nastavlja se s izvanškolskim aktivnostima u već tradicionalnim taborima za djecu i mladež, za koja, kako nam svjedoči razdoblje proteklih 15 godina, postoji uistinu veliko zanimanje učenika, djece i mladeži. S početka 90-ih godina stvorena je tradicija.

Riječ je uglavnom o tradicionalnim jezičnim, plesnim i tamburaškim taborima za djecu i mladež. Iako regionalnoga karaktera, oni su i do sada bili otvoreni za sve naše regije. Putem našega tjednika čitatelji su mogli saznati za najvažnije priredbe u iduća dva mjeseca. U organizaciji santovačke Hrvatske osnovne škole, u ponedjeljak, 19. lipnja, već je započela jubilarna, deseta, Mala ljetna škola hrvatskoga jezika koja osim iz Santova okuplja djecu iz drugih bačkih naselja. Postoji izbor, prema kojemu svi mogu odabrati po svom ukusu i želji. Društvo gradišćanskih Hrvata u Ugarskoj od 10. do 16. srpnja priređuje državni tabor tamburaša i plesača u Šopronu, na koji se očekuju i Hrvati iz Austrije i Slovačke. Hrvatsko katoličko omladinsko, vjersko i kulturno društvo Hrvatskog Židana od 1. do 8. kolovoza 13. put organizira Tabor Peruške Marije. KUD „Tanac“ od 7. do 12. kolovoza ponovno priređuje plesni tabor u Santovu. Ipak nešto nam je nedostajalo svih ovih petnaest-šesnaest godina, a to su državni tabori koji bi se organizirali putem naših krovnih organizacija. Napokon je i taj nedostatak popunjen, jer prvi put ove godine organiziraju se tabori za djecu i mladež u organizaciji Hrvatske državne samouprave, i to u matičnoj domovini, u Kulturno-prosvjetnome centru i odmaralištu Hrvata iz Mađarske u Vlačićima na otoku Pagu. Sa zadovoljstvom možemo utvrditi da se od 18. do 25. lipnja održava jezična, a od 25. lipnja do 2. srpnja tamburaška i plesna škola. Osim sudionika iz raznih naših naselja i regija, u ovim taborima nagradno sudjeluju i najbolji učenici s raznih državnih natjecanja koja su priređena u okviru Croatiade 2006. godine. Sa po domalo sto sudionika, djece, mladeži i naših nastavnika, uza znatnu potporu Hrvatske državne samouprave, ovi su tabori iznimno važni jer djeca borave u matičnoj domovini. Hrvatska državna samouprava nije zaboravila ni na starije naraštaje – oglasila je mogućnost za boravak naših umirovljenika, od 20. do 27. kolovoza. Stoga svi mi s velikim iščekivanjem očekujemo navedene ljetne sadržaje, jer na temelju stečenog iskustva trebamo poraditi na još učinkovitijem i sadržajnijem boravku naše mladeži u matičnoj Hrvatskoj, kako bi on bio poticaj za učenje, njegovanje materinske riječi, upoznavanje kulture i tradicije.

Stipan Balatinac

„Glasnikov tjedan“

Dugo ljeto je pred nama. Hoće li biti i toplo, to još ne znamo iako meteorolozi najavljuju promjenljivo i kišovito vrijeme. Ovoga tjedna doista uživamo u sunčevim zrakama, pa ako i ne možemo govoriti o kanikuli, o pravim ljetnim vrućinama i želji za kupanjem, tim više.

Hrvatska nogometna reprezentacija igrala je s Japanom neriješeno, i time sebe dovela pred imperativ pobjede nad Australijom, naravno ako želi izboriti mjesto u daljnjem ostanku na Svjetskome nogometnom prvenstvu. Neće pa neće, očajavao je Edo Pezzi prenoseći utakmicu iz Nürnberga. Ali Hrvati znaju slaviti, pa tako i poraze, nije to ni tako velik poraz za malu zemlju koja nema ni pet milijuna stanovnika, a nalazi se među 32 najbolje nogometne reprezentacije svijeta. Sve se ovih dana vrti oko čarobne lopte koja se kotrlja zelenim terenom. A mi, Hrvati u Mađarskoj, imamo i drugih ništa manje važnih briga i poslova. Izbornih, naravno. Manjinski izbori i izbori za lokalne samouprave održat će se 1. listopada.

Nalazimo se negdje na polovici roka (valjda i najvažnijeg dijela budućih uspješnih manjinskih izbora) u kojem bismo trebali svoje izjave o upisu u hrvatske biračke popise dostaviti nadležnim mjesnim izbornim tijelima, javnim bilježnicima. Na internetskim stranicama Ureda za nacionalne i etničke manjine, www.nekh.gov.hu, od 19. siječnja čitamo brojke o upisanim biračima, između ostalih i u hrvatske biračke popise diljem Mađarske, po županijama,

gradovima, selima i okruzima. Do toga datuma u hrvatske biračke popise u Mađarskoj upisalo se ukupno 2376 birača. Zanimljivo je stanje po pojedinim županijama i naseljima. Najviše birača u hrvatske biračke popise upisalo se u Baranjskoj županiji, njih 628, od toga broja svega 42 birača (zasada) upisala su se u hrvatski birački popis u Pečuhu. Od budimpeštanskih okruga najbolje je stanje, zasada, u XVIII. okrugu gdje je u hrvatski birački popis upisano 62 birača. U Đursko-šopronskoj županiji u hrvatske biračke popise upisalo se 339 birača, a u Željeznoj županiji njih 489, od čega najviše njih u Petrovu Selu. U Bačko-kiškunskoj, Zalskoj, Peštanskoj, Šomođskoj županiji i Budimpešti brojke su zasada skromne. Ured za nacionalne i etničke manjine napravio je i promotivne TV i Radiospotove koji će se prikazivati na javnoj televiziji i na javnom radiju te na komercijalnim televizijama, te moli sve zainteresirane mjesne televizijske i radijske postaje da i one to učine u svojim sredinama, kako bi se što više birača upisalo u biračke popise. Krajnji rok upisa je 15 srpnja. Bilo kako gledamo, nalazimo se pred velikim izazovom koji će odrediti i budućnost hrvatske zajednice u Mađarskoj, mnogo odgovornosti je na leđima svakoga svjesnog birača, svakog Hrvata u Mađarskoj, dati svoju izjavu o upisu u hrvatske biračke popise te i na taj način sudjelovati u kreiranju političke sutrašnjice Hrvata u Mađarskoj.

Branka Pavić Blažetin

Na školskom odmoru

Aktualno

Sjednica Predsjedništva Hrvatske državne samouprave

Za 9. lipnja sazvana je sjednica Predsjedništva HDS-a, na kojoj je, zbog drugih obveza predsjednika dr. Mije Karagića, predsjedavao njegov zamjenik Stipan Karagić.

U svezi s prvom točkom dnevnoga reda (Kulturna autonomija i Hrvati u Mađarskoj) predsjedatelj je priopćio da će se na istu temu, za iduću sjednicu Skupštine, predviđenu 24. lipnja, sačiniti poseban pismeni materijal.

Druga točka dnevnoga reda bila je: Rad Zaklade za nacionalne i etničke manjine u Mađarskoj, s posebnim osvrtom na financiranje hrvatskih sadržaja, a čiji će referent na Skupštini biti zastupnik i kurator Mišo Hepp, koji je poslao i svoj pismeni materijal o raspisanim natječajima i raspodjeli sredstava za 2006. g.

Treća točka dnevnoga reda odnosila se na djelatnost postojećih ustanova HDS-a kao što je Hrvatski vrtić, osnovna škola i đачki dom u Santovu (ref.: Josip Šibalin, ravnatelj); Neprofitno poduzeće Croatica (ref.: Čaba Horvath, ravnatelj); Znanstveni zavod Hrvata u Mađarskoj (ref.: Ernest Barić, ravnatelj); „Zavičaj” d.o.o. (ref.: Ladislav Gujaš, rav-

natelj); Zbirka sakralne umjetnosti Hrvata u Mađarskoj – Prisika (ref.: vlč. Štefan Dumović). Svi će referenti biti pozvani na Skupštinu gdje će svoja pismena izvješća moći usmeno dopuniti. Kod Ostalih pitanja i prijedloga bilo je riječi o nagrađivanju prosvjetnih djelatnika. (ref.: Marija Petrić, predsjednica Odbora za odgoj i obrazovanje).

Predsjedništvo predlaže da se raspiše javni natječaj kako bi hrvatske manjinske samouprave mogle poslati svoje prijedloge. Riječ je zapravo o izboru tri najzaslužnije osobe.

U svezi s izvješćem Državne inspekcije o financijskom nadzoru i poslovanja HDS-a odnosno Prihvaćanju bilance HDS-a za 2005. g. (ref.: Marija Pilšić, predsjednica Odbora za gospodarstvo, financije i nadzor) te financijskome stanju Hrvatskoga glasnika (ref.: Čaba Horvath, ravnatelj Croatice) – uz pismene materijale – izneseno je niz usmenih nadopuna. Glede mohačkoga muzeja (o čemu će govoriti predsjednik HDS-a dr. M. Karagić) izraženo je mišljenje da se njegovo preuzimanje ili nepreuzimanje u red HDS-ovih ustanova detaljnije razmotriti.

m. d.

Sjednica Zemaljskog odbora Saveza Hrvata u Mađarskoj

Sukladno odredbama Statuta SHM-a, 10. lipnja u središnjici HDS-a održan je (nakon Kongresa u Koljnofu) prvi radni sastanak novoizabranih članova Zemaljskog odbora te naše civilne krovne organizacije.

Nakon pozdravnih riječi predsjedatelja Jose Ostrogonca, odnosno ustanovljavanja kvoruma nazočnoga članstva ZO te predlaganja i jednoglasnoga prihvaćanja dnevnoga reda, koji je sadržao izbor predsjednika ZO, plan rada i financijsko stanje SHM-a za 2006. g., te ostala pitanja i prijedloge, prešlo se na konkretan rad. Bila je to ujedno prilika da se predsjednik zahvali predsjedniku Zemaljskog odbora Martinu Išpanoviću na dosadašnjem radu.

Budući da prema Statutu SHM-a postoji mogućnost da ZO posebno bira svoga predsjednika i dopredsjednika, predsjedatelj je to pitanje prepustio članstvu na glasovanje. Većina nazočnih nije prihvatila izbor dopredsjednika, stoga je odlučeno da se bira jedna osoba za predsjednika. Na prijedlog Miše Heppa na listu za novoga predsjednika kandidiran je bivši predsjednik Martin Išpanović. Kako drugog prijedloga nije bilo, za predsjednika ZO opet je, jednoglasno, izabran Martin Išpanović.

Predsjednik J. Ostrogonac priopćio je da je članstvo Nadzornog odbora SHM-a 30. svibnja održalo prvu sjednicu gdje je za njegova predsjednika ponovno izabran Mijo Štandovar.

Osvmušivši se na protekli Kongres SHM-a, predsjednik J. Ostrogonac zahvalio je Gradišćanskoj regiji, napose Koljnofcima, osobno načelnici Mariji Pilšić i Gezi Völgyiju st., koji su sa svojim suradnicima umnogome pridonijeli da taj za Hrvate važni događaj protekne u doličnim organizacijskim okvirima.

Tijekom rasprave o planu rada SHM-a za tekuću godinu, predsjednik je naglasio potrebu pismenog izvještavanja i osobnog posjeta svim zemaljskim organima na koje se može računati glede pružanja pomoći. Bilo je riječi i o važnosti daljnjih regijskih registriranja naših udruga, odnosno ponovnog registriranja Savezova članstva, te o pripremanju predstojećih izbora manjinskih mjesnih samouprava.

Na koncu se prešlo na financijsko stanje SHM-a za 2006. godinu. Prema izvješću, ukupan primitak iznosi 3,834.104 Ft, a izdaci pak 1,898.323 Ft. Nacrt Savezova proračuna jednoglasno je prihvaćen.

(d.)

Izborni kutak

O rokovima i načinima davanja izjava radi upisa u hrvatske biračke popise

Dana 1. listopada 2006. godine održat će se izbori za lokalne samouprave te četvrti put zaredom i izbori za hrvatske manjinske samouprave. Od prvih manjinskih izbora do danas Hrvati su pokazali da znaju iskoristiti i živjeti s mogućnostima koje im pruža manjinsko samoupravljanje. Nalazimo se pred novim izazovima, izjašnjavanju o upisima u biračke popise, jer tek temeljem svoje izjave o pripadnosti hrvatskoj manjini moći ćemo izaći na manjinske izbore i glasovati za utemeljenje hrvatskih manjinskih samouprava i izbor hrvatskih zastupnika u njima. Zakon, od studenoga 2005. godine, propisuje kako na manjinske izbore mogu izaći samo oni birači koji su dali navrijeme svoju izjavu i poslali molbenicu nadležnim izbornim tijelima o upisu u manjinski birački popis, i to najkasnije do 15. srpnja do 16.00 sati, u grado(načelničke) urede mjesta prebivanja osobno na za to predviđenim mjestima ili putem pošte. Obrazac molbenice za upis u birački popis i izjave svi mađarski građani s pravom glasa dobili su najkasnije do 31. svibnja. Izjave koje se dostavljaju mjesnim izbornim okruzima, podliježu propisima o zaštiti podataka, stoga se nakon izbora brišu. Nemojte stoga zaboraviti najkasnije do 15. srpnja do 16.00 poslati svoju izjavu o upisu u hrvatski birački popis jer ćete samo na taj način moći sudjelovati izborima za hrvatske manjinske kandidate i za utemeljenje hrvatskih manjinskih samouprava u vašem selu ili gradu, okrugu.

Skupština HDS-a 24. lipnja

U Budimpešti, sukladno odredbama o organizaciji i radu Skupštine HDS-a, 24. lipnja s početkom u 10 sati u Uredu HDS-a u Ulici Lajosa Bíróa bit će održana druga ovogodišnja sjednica najvišega političkog tijela Hrvata u Mađarskoj HDS-a. Za dnevni red predložene su četiri točke s nizom podtočaka: kulturna autonomija i Hrvati u Mađarskoj, rad Zaklade za nacionalne i etničke manjine, s posebnim osvrtom na financiranje hrvatskih sadržaja, rad ustanova HDS-a te ostala pitanja i prijedlozi.

Dostojno proslavljena 60. obljetnica hrvatskoga školstva u Mađarskoj

U subotu, 10. lipnja, s početkom u 10,30 sati, u budimpeštanskome Hrvatskom vrtiću, osnovnoj školi, gimnaziji i đačkome domu otpočelo je dostojno svečano obilježje 60 godina hrvatskoga školstva u Mađarskoj. Nakon intoniranja dviju državni himni, mađarske i hrvatske, u izvođenju mladoga hrvatskog pjesnika Dalibora Mandića uslijedili su stihovi posvećeni našim hrvatskim školskim odgojno-obrazovnim ustanovama.

Okupljene uzvanike i goste pozdravila je, te svečanost otvorila ravnateljica HOŠIG-a Marija Petrič. U prigodnom programu bivša učenica, današnja studentica Uršula Kuzma izvela je splet pomorskih narodnih popjevaka, a zatim je na prvom katu postavljenu izložbu radova djece i učenika naše škole te djela bivših učenika i djelatnika otvorio, također bivši učenik ove ustanove, voditelj Katedre hrvatskoga jezika i književnosti na budimpeštanskome sveučilištu prof. doc. Stjepan Lukač. Obilazeći ustanovu, gosti su upoznali okolnosti i mogućnosti pedagoškog i učeničkog djelovanja u HOŠIG-u.

Prijepodnevna proslava zapravo je bio tek prvi dio programa što ga je u 18 sati slijedila gala svečanost. Gostima, nekadašnjim učenicima iz raznih krajeva naše domovine, roditeljima te prosvjetnim djelatnicima krcato školsko predvorje, koje je bilo ukrašeno natpisom „60 godina hrvatskog školstva u Mađarskoj“, odisalo je iznimno svečanim ozračjem. Svečanost je otvorila ravnateljica Marija Petrič:

„Poštovani, dragi gosti: naši učenici, učitelji i uzvanici!

U ime svih dosadašnjih djelatnika, kao bivša učenica i sadašnja ravnateljica ove ustanove, toplo i srdačno vas pozdravljam. Drago mi je da smo se u tako lijepom broju sakupili proslaviti 60 godina hrvatskog školstva u Mađarskoj. Vjerujem da vaš odaziv ovom prilikom nije slučajan. Dapače, danas kada je naša domovina Mađarska članica Europske unije, zajednice koja teži jedinstvu u svakom pogledu, svjesni smo, osobito mi, mali narodi, da na velikoj povijesnoj i zemljovidnoj karti možemo opstati jedino očuvanjem osobnosti svoje narodnosti.

Naš nastavni program i danas je puno bogatiji i složeniji od programa uobičajene odgojno-obrazovne ustanove jer pored temeljnih odgojno-obrazovnih ciljeva mađarskog sustava školstva, naša zadaća je i narodnosni odgoj, tj. realiziramo i sadržaje putem kojih gajimo svoj hrvatski identitet. Detalj tog savjesnog rada možete vidjeti u našem kulturnom programu i na raznim mjestima škole: fotoizložba, postav dječjih radova, na zidovima položene spomenice. Naš godišnji kalendar aktivnosti svake školske godine obiluje

raznovrsnim djelatnostima s područja nastavnih predmeta, športa, sudjelujemo na raznim državnim, budimpeštanskim i kvartovskim natjecanjima, organiziramo susrete s književnicima i znanstvenicima, gajimo veze s ustanovama u Republici Hrvatskoj, pa čak i u Austriji. Stoga sam zahvalna prvenstveno svojim ambicioznim kolegama koji su voljni organizirati te programe i sudjelovati u njima.

Želim istaknuti da nas u ostvarivanju temeljne zadaće pomažu i naše prijateljske ustanove matične nam domovine: OŠ Ante Kovačića, Gimnazija u Požegi, Ženski đачki dom u Dubrovniku, Muški đачki dom u Splitu, Ženski đачki dom u Zagrebu, OŠ Antuna Kanižlića u Požegi, Klesarska škola i đачki dom u Pučišćima, OŠ Šime Budinića u Zadru. Oni omogućuju da naši učenici, u obliku razmjene učenika, upoznaju svoju matičnu domovinu, njezine kulturno-povijesne spomenike, zemljopisne i društvene prilike. Pored toga – prema svojim mogućnostima – obogaćuju i našu školsku knjižnicu i galeriju slika te omogućuju i našim nastavniciima usavršavanje, razmjenu iskustava, upoznavanje ljepota i dragocjenosti matične domovine.

Šezdeset godina hrvatskog školstva u Mađarskoj! Dika je to izgovoriti, ali je još veća čast vjerovati u to da ono ima svoju budućnost. A u tu budućnost ja čvrsto vjerujem i nadam se da se većina vas u tome slaže sa mnom. Danas u toj društvenoj i političkoj vrevi znatno je porasla zadaća naše narodnosne odgojno-obrazovne ustanove. Stoga vas, sve nazočne, pozivam na uspješnu suradnju kako bismo mogli ostvariti naše zajedničke ciljeve! Svima vama čestitam šezdeset godina hrvatskog školstva u Mađarskoj, i

želim da naša ustanova još dugo može slaviti obljetnice postojanja hrvatskog školstva u Mađarskoj! Budite sretni i ustrajni u svom prosvjetarsko-pedagoško-narodnosnom radu! Bit ću uz vas i ja” – rekla je na završetku ravnateljica M. Petrič i zamolila Stipana Vujića, dugogodišnjeg ravnatelja naše ustanove, da priopći svoje svečano slovo.

Čestitajući ravnateljici na svečanim riječima, gosp. Vujić, kao prosvjetni djelatnik koji je tijekom četiri desetljeća aktivno djelovao u našoj bivšoj zajedničkoj osnovnoj školi i gimnaziji, posebno je pozdravio nekadašnje učenike, bivše profesore, nastavnike, učitelje koji su radili u našoj budimpeštanskoj školi. Istaknuo je veliki trud i želju da polaznici naše škole što bolje nauče materinski jezik, jednako vrijednu s jezikom bilo kojeg naroda u svijetu. Postavio je i pitanje: Jesmo li dovoljno učinili u svojim obiteljima kako bi nam djeca naučila svoj materinski jezik?

Zatim je predsjednik Joso Ostrogonac, u ime Saveza Hrvata u Mađarskoj i Hrvatske državne samouprave, srdačnim riječima pozdravio skup slavljnika, odnosno 60. obljetnicu našega hrvatskog školstva, posebno zahvaljujući ravnateljici:

„Nije slučajno da smo danas ovdje u Budimpešti, u našoj hrvatskoj školi koja je dugo bila jedina gimnazija za našu djecu iz svih krajeva Mađarske gdje žive Hrvati. Prije deset godina, baš na 50. obljetnici hrvatskog školstva, dr. Marin Mandić, nekadašnji profesor i ravnatelj đачkog doma ove ustanove, ovako je pisao u knjizi Naša gimnazija: «Kao dugo godina jedina naša srednjoškolska ustanova, ona je u vrtlozima vremena u kojemu je djelovala, odigrala povijesnu ulogu u cijelom našem narodnosnom životu». A sad

znamo da imamo našu jaku i dobru osnovnu školu i gimnaziju u Pečuhu, osnovne škole s nastavom materinskog jezika u Santovu, Petrovom Selu i Martincima. Nešto je krenulo, što daje nadu da sav ovaj trud, koji su teškim znojem ostvarili naši prvi učitelji, neće biti uzaludan. «Bili ste avangarda», kaže u svojoj pjesmi književnik, profesor, dugogodišnji ravnatelj serdahelske Hrvatske osnovne škole Stipan Blažetin o našim prvim učiteljima. A to je istina. Oni su odista ostavili – kako Stipan kaže – svoje domove, polja puna zlatnih žita, miris crne zemlje, livade, djevojačka kola i prela, tekuće rijeke, i krenuli suda ih nauče učiti, odgajati, voljeti, sijati, voditi, da žeravicom srca i svijesti žive za nas, da budu ljudi rada, da budu avangarda.

Oni nam nisu dali samo znanje, nego i vjeru, ljubav prema svojem identitetu, prema jeziku, kulturnoj baštini, da ostanemo ono zašto smo se na svijet rodili. Od njih nismo samo naučili čitati, pisati, lijepo govoriti, nego smo pod njihovim uputama postali folkloriši, svirači, tamburaši, članovi pjevačkih zborova. Njihovom uglednom životu možemo zahvaliti da se i danas hrabro primamo manjinskih pozicija, da se primamo članstva hrvatskih samouprava, civilnih udruga, da se primamo rada kako bismo sačuvali sve ono što nam je ostalo. Naše školstvo preživjelo je teška vremena. Šezdesetih godina ukidanje čistih narodnosnih škola učinilo je takvu traumu koju je veoma teško bilo preboljeti. Asimilacija se ubrzala, a naša su djeca zaboravila ili nisu ni naučila materinji jezik. Budući da i danas radim u školi gdje se jezik predaje kao predmet, znam kako je teško raditi s učenicima koji već ništa ne donose iz obiteljskog doma. Nije bilo lako ni početkom 90-ih godina kada smo morali razdvojiti zajedničke hrvatskosrpske škole, kada smo morali pisati naše hrvatske programe, izraditi nove satnice, tiskati nove udžbenike, pomagala i druga sredstva.

Biti narodnosnim učiteljem u sredini većinskog naroda, nije lako. Mi se stalno moramo dokazivati i prema svojim mađarskim kolegama u zbornicama i prema roditeljima. Teško je shvatiti jednom mađarskom nastavniku

kako to da mi možemo krenuti nastavu s osam-devet učenika, a on zbog opadanja broja djece mora biti otpušten. Znam kako je jeziku jednog malog naroda teško konkurirati sa zapadnim jezicima, jezikom kompjutera i diplomacije, osobito ako si manjinac tog malog naroda. Kako prebroditi sve te poteškoće? Odgovor je jednostavan. Garancija za dobro učenje materinskoga jezika i naš opstanak jest čovjek, profesor, nastavnik, učitelj, njegova ličnost, stručna sprema, odanost, humanost, ljubav prema svojoj zajednici, jeziku, ljubav prema djeci koje odgaja i uči.

Imamo dobre uzore na koje se hrabro možemo oslanjati. Budimo i mi uzori onima koji će nastaviti naše djelo, pa makar to bila zajednička Europa svih naroda” – rekao je gosp. Ostrogonac.

Potom su slijedili također svečani trenuci, naime, ravnateljica Marija Petrič uručila je spomen-plaketu onim djelatnicima koji su dugo godina radili i koji rade u školi za nas, naš jezik, kulturu i hrvatstvo. „Za uspješno zalaganje i doprinos u stvaralačkom i organizatorskom radu, na njegovanju zajednice i očuvanju hrvatskog duha, dodjeljuje se plaketa Hrvatske osnovne škole i gimnazije u Budimpešti. Ova plaketa je/ga uvrštava u red počasnih članova školske zajednice”, stoji na plaketi koju su dobili: Marija Polgar-Baronfeind, Zlata Gergić, Martin Gregeš, Marija Božić-Horváth, Antun Kričković, Marija Silčanov-Kričković, Katica Kuzma-Pótári, Valerija Geošić-Lasztóczi, Tereza Haklić, Anica Mandić, Anica Petreš-Németh, Stipan Pančić, Anica Vujić, Stipan Vujić, a na kraju ravnateljici Mariji Petrič spomen-plaketu uručila je voditeljica Đačkoga doma Bernadeta Kovač.

Svečani gala program otpočeli su učenici nižih razreda, odnosno KUD „Tamburica”, i to zbornim pjesmama i izvedbom Plešućih zvjezdica i Valpovačkoga kola. Hrvatski umjetnički plesni ansambl „Luč” izveo je Szatmárske plesove, a pjesnikinja Jolanka Tišler svoju „Kajkavsku ružu”. Bunjevačke plesove prikazali su učenici gornjih i donjih razreda, a orkestarski blok narodnih kola i gradišćanskih „jački” izveli su bivši polaznici iz Petrova Sela. Članovi gimnazijske plesne sekcije gimnazije dočarali su koreografiju Pomurska raspoloženja. Gost programa bila je i budimpeštanska Hrvatska izvorna družina, i to sa Spletom šokačkih igara. Zatim je pjesnik Marko Dekić u čast obljetnice pročitao svoju pjesmu „Danas tebe slavim”, posvećenu njegovoj bivšoj školi.

Nakon plesne skladbe „Gorske djevojke”, završnicu kulturnog dijela programa okrunila je koreografija Antuna Kričkovića „Carmina Burana”.

(d.)

Oproštajna svečanost u Santovu

U subotu, 17. lipnja, priredena je oproštajna svečanost u Hrvatskome vrtiću, osnovnoj školi i učeničkom domu u Santovu. Uz već tradicionalni posljednji obilazak školskih prostorija i prigodni program oprostio se 52. naraštaj santovačke hrvatske škole, koji je ispraćen od učenika, nastavnika, te velikog broja roditelja i gostiju. Našu prvu hrvatsku osnovnu školu u Mađarskoj, koja je pokrenuta u jesen 1946. godine, prvi naraštaj osmoškolaca napustio je još 1954. godine.

Prigodnim riječima učenike je ispratio ravnatelj škole *Joso Šibalin*, podsjetivši na zajednički provedeno vrijeme, na lijepe i teške trenutke, zaželjevši im mnogo uspjeha u daljnjem školovanju i životu.

Napomenimo kako od 15 učenika završnog osmog razreda čak sedmero svoje školovanje od jeseni nastavlja u Hrvatskoj gimnaziji Miroslava Krležu u Pečuhu.

S. B.

Zlatna misa Stjepana Zagorca

U salatsko-nijemetskoj crkvi 25. lipnja dekan župnik Stjepan Zagorac slavi svoju zlatnu misu. Zareden prije 50 godina, Stjepan Zagorac, Hrvat iz Kašada, već 40 godina služi u nijemetskoj crkvi i župi. Sveta misa počinje u 11 sati.

Mohačka Šokadija proslavila Antunovo

Ima već više od deset godina kako je Šokačka čitaonica u Mohaču počela proslavljati blagdan svetog Antuna Padovanskog. Antunovo je postalo tradicijom, a u organizaciju se međuvremeno uključila i Hrvatska manjinska samouprava grada Mohača.

„Ove smo godine dobili novog župnika koji, iako nije Hrvat, prihvatio je da ova hrvatska priredba postane još svečanija – ističe jedan od glavnih organizatora, predsjednik Čitaonice *Đuro Jakšić*. Jer, kako reče, nekada su u ovome višenacionalnom naselju zajedno slavili s Nijemcima, tako je i danas.

Već po običaju, svečanost je započela misnim slavljem koje su zajedno služili gvardijan Franjevačkog samostana u Osijeku fra *Branko Lipša* i župnik *Augustin Darnai*. Župna crkva svetog Antuna bila je ispunjena do posljednjega mjesta. Svečanom ugođaju pridonijela je mohačka mladež u izvornoj šokačkoj nošnji. Misa je uljepšana i pjevanjem Ženskoga pjevačkog zbora utemeljenog prije godinu dana zalaganjem *Andreje* i *Zoltana Horvata*, a od tada svojim pjevanjem redovito uljepšava hrvatske mise u Mohaču koje se održavaju svake posljednje nedjelje u mjesecu.

Nakon lanijske velike proslave povodom stote obljetnice mohačke Čitaonice i posjeta brojnih gostiju, namjera organizatora bila je da se ove godine okupe „samo” mohački Šokci. Nakon mise u crkvenom dvorištu priređen je svečani kulturni program gdje se okupila Šokadija, djeca i mladež iz Mohača.

Na otvorenoj pozornici nastupila je najpri-

je Dječja plesna skupina Šokačke čitaonice, uza solo na harmonici, koja djeluje pod vodstvom Beate Janković i Danice Bubreg. Dječja skupina KUD-a Mohač, koju vodi Stipan Filaković, prikazala je šokački običaj dodole. Predstavio se i orkestar Tamburaške škole iz Mohača, a bila je to prigoda da se Mohačani prisjete nekadašnjeg tamburaša Györgya Tiszajia. Ženski pjevački zbor izveo je nekoliko narodnih pjesama. KUD „Zora” pod vodstvom Stipana Darašca nastupio je sa šokačkim plesovima. U pratnji spomenutih skupina, ali i samostalno svirali su vršendski Tamburaški orkestar „Orašje” pod vodstvom Ladislava Kovačevića i Tamburaški sastav Šokačke čitaonice pod vodstvom Zoltana

Horvata, koji je prvi put nastupio pod imenom „Šokadija”. „Nakon programa ljudi su nam čestitali, govorili kako je trebalo već prije ovako zajedno organizirati. Zajedno je čarobna riječ, i mi gledamo unaprijed”, reče nam kratko predsjednica Hrvatske manjinske samouprave Marija Barac Nemet po završetku kulturnoga programa, koji je okupio velik broj mohačkih Hrvata.

Osobito je bilo dojmljivo da su i oni najmlađi, djeca predškolske dobi, bili odjeveni u izvornu šokačku nošnju.

Kao što je uobičajeno, Antunovo je završeno balom u Šokačkoj čitaonici; goste je zabavljao Orkestar „Orašje”.

Tekst i slike: *S. Balatinac*

„Pozdrav proljeću“ Večer hrvatskih pjesama i plesova na Majdanu

Kako je to već u 23. broju našega tjednika objavljeno, Hrvatska manjinska samouprava X. okruga na Majdanu (Kőbánya) 3. lipnja, u okviru programa „Pozdrav proljeću“, priredila je Večer hrvatskih pjesama i plesova.

Na temelju razgovora s predsjednikom HMS-a Matom Filipovićem, u svezi s navedenim saznali smo: „Ovo nam je deveto priređivanje sličnih kulturnih programa za Hrvate na Majdanu i, naravno, sve ostale koji žive u drugim okruzima glavnoga grada. Tijekom zadnjih osam godina imali smo goste, sudionike gotovo iz svih krajeva i regija naše domovine, od Gare, Bačina, Dušnoka, Petrova Sela, Tukulje pa sve do također nam dragih gostiju iz matične domovine Hrvatske: Osijeka, Vinkovaca, Sinja, Zagreba („Lado“) Subotice, Tavan-kuta (Vojvodina). Dakako, kod nas se predstavila i naša glavnogradska odgojno-obrazovna ustanova HOŠIG. Obilježili smo 70. obljetnicu rođenja bunjevačkohrvatskoga koreografa, zaslužnog umjetnika Republike Mađarske Antuna Kričkovića. Nastojali smo da publika koja nam posjećuje priredbe ne gleda iste sadržaje, nego smo se trudili da bi programi bili što šarolikiji, bogatiji, do sada neviđeni.

Tko su se ovoga puta predstavili u Kulturnom središtu „Pataky“?

Tijekom pripreme faze zastupničko tijelo naše samouprave odlučilo je da se u program uvrsti diljem zemlje pa i u inozemstvu poznati tamburaški sastav „Vujičić“, koji se upravo u našem majdanskom središtu proćuo kada je 1976. na zemaljskom natjecanju „Tko što zna?“ osvojio prvo mjesto. Veoma je važno da takav glasoviti umjetnički orkestar svojim šarolikim repertoarom udovolji i hrvatskim kulturno-prosvjetnim zahtjevima, odnosno da se uključi u naša zajednička djelovanja koja služe napose očuvanju, gajenju i promicanju naše folklorne baštine. Oni su se dragovoljno odazvali našem pozivu uza želju da se s njima zajedno predstavi i njihov podmladak, orkestar „Söndörgő“.

Večer je bila posvećena 10. obljetnici postojanja Hrvatskog izvornog folklornog društva u

Budimpešti, što je zapravo bio i jedan od najvažnijih razloga naše ovogodišnje priredbe. Društvo je poput uvertire, uz tukuljski tamburaški sastav Prikovac, izvedbom spleta šokačkih igara „Jabuke“ otvorilo i ispunilo prvi dio večeri.

Novina programa bio je i tradicionalni muški zbor našeg okruga, koji se može podičiti stoljetnom prošlosti, a kojem je 15. ožujka o. g. uručeno visoko priznanje Nagrada okruga Kőbánya. Naime, na molbu njihove ravnateljice zbor je prema mom izboru uvježbao omiljenu hrvatsku narodnu „Ta divna splitska noć ...“, koja je izvedena s velikim uspjehom.

Program su zaključili „Vujičić“ i „Söndörgő“, i to s hrvatskim pjesmama i melodijama koje su u našim pograničnim naseljima sakupili poznati etnomuzikolozi Béla Bartók i Tihomir Vujičić.

Trebam naglasiti da je „Pozdrav proljeću“ protekao uz pokroviteljstvo načelnika X. okruga Sándora Andóa i uz pozdravne riječi predsjednika Odbora za manjine, ljudska prava i civilne udruge Lászlóa Fehéra te moje malenkosti.

Svojom nazočnosti počastio nas je i ministar savjetnik Davor Pomikalo, predstavnik Veleposlanstva Republike Hrvatske.

Priredbu su novčano potpomogli i: Odbor za manjine, ljudska prava i civilne udruge, Zastupničko tijelo samouprave, Hrvatska samouprava grada Budimpešte te Javna zaklada za nacionalne i etničke manjine u Mađarskoj – rekao nam je na koncu razgovora predsjednik HMS-a Mate Filipović.

M. D.

Dan manjina u Segedinu

U povodu tradicionalnih svečanosti Dana grada Segedina priređen je i Dan manjina – izvijestio nas je predsjednik Hrvatske manjinske samouprave Dušan Marjanović. Tako su osim vinskog festivala i obrtničkog sajma, u gradu održane i bogate folklorne manifestacije. Naša samouprava u svome četverogodišnjem programu postavila si je za cilj da se Segedinci što bolje upoznaju s hrvatskom kulturnom i folklornom baštinom, stoga

je radi prikazivanja znanja u folklornim vještinama, na opće zadovoljstvo nazočnih, već po drugi put bio gost HKD „Bunjevačko kolo“ iz Subotice. Gosti su predstavili dio svojeg obnovljenog folklornog repertoara. Zbog velikog zanimanja gledatelja, u bliskoj budućnosti ponovno će biti pozvani u Segedin gdje će im se pružiti prilika da se predstave tijekom cjelovečernjeg programa.

Čuvajmo naše stare običaje

Kao svake, tako i ove godine ponavljamo i čuvamo stare običaje.

Na prvi dan Duhova „kraljice“ u narodnoj nošnji idu od kuće do kuće čestitati domaćinima.. Ulazeći u dvor, djevojke pjevaju:

Poved' kolo, kralju,
Poved' kolo, kralju, ljeljo.
(Svaki stih se ponavlja.)
Od dvora do dvora,
Do careva stola,
Car sjedi na stolu,
Car caricu budi,
Među oči ljubi.
Ustaj ti, carice,
Došle su kraljice,
Da ih darujemo
Sa velikim darom,
Srebrnom krajcarom.

Kraljica na glavi s vijencem baca jastučić uvis i kaže:

Ovako velika da vam bude kudilja,
Ovako veliki lan
I ovako velika sreća
(Baca jastučić uvis.)
A ovako mala nesreća
(Baca jastučić na zemlju.)

Zatim dolaze domaćini i predaju im dar; tko koliko može; dobivaju jaja i novaca. Prije su dobivali samo jaja. „Kraljice“ zahvale na daru i idu u sljedeću kuću. Na kraju skupljene darove, jaja i novce dijele na toliko strana koliko ih je bilo.

Eto, tako smo slavili prvi dan Duhova u Katolju.

Guganka

Croatiada

Svečana dodjela nagrada natjecanja iz likovnih ostvarenja

Dalma Oslanci (Vrtić – MK Pečuh)
Posebna nagrada – Kacelja

Nakon vrednovanja pristiglih radova, na natjecanje iz likovnih ostvarenja koje je i ove godine održano u sklopu niza priredaba Croatiada, 12. lipnja u Hrvatskom vrtiću, osnovnoj školi, gimnaziji i učeničkom domu Miroslava Krležu na svečanu dodjelu nagrada organizatori Croatiade HDS-a pozvali su najbolje učenike, male likovnjake u četiri natjecateljske kategorije. Njima je nagrade u sklopu prigodne male izložbe postavljene u predvorju pečuske hrvatske škole uručio predsjednik HDS-a Mijo Karagić, a uručjenju i svečanosti nazočio je i njegov zamjenik Stipan Karagić.

Kategorija vrtića

1. mjesto: Viktória Szellár (Vrtić „Eötvös” – Mohač)
2. mjesto: Sabina Berdal (Vrtić – Salanta)
3. mjesto: Doma Lang (Vrtić – HOŠIG Budimpešta).

Posebne nagrade: Žolt Nađ (Vrtić – MK Pečuh), Dalma Oslanci (Vrtić – MK Pečuh), Adam Almaši (Vrtić – MK Pečuh).

Kategorija 1.-4. razreda

1. mjesto: Viktorija Križić (OŠ – Salanta)
2. mjesto: Dávid Kéri (KZ – Serdahel)
3. mjesto: Tímea Kohári (OŠ – Budimpešta).

Posebna nagrada: Radojka Varga (OŠ – Santovo).

Žolt Nađ (Vrtić – MK Pečuh) Posebna nagrada – Šokački oplećak iz Katolja

Brigita Broz
(OŠ – Fičehaz) 3. mjesto
Uskrsne pisanice

Kategorija 5.-8. razreda

1. mjesto: Barbara König (OŠ KZ – Serdahel)
2. mjesto: Emese Tóth (OŠ – Budimpešta)
3. mjesto: Brigita Broz (OŠ – Fičehaz).

Posebne nagrade: Ildika Juhas (OŠ – Santovo), Tamara Tišler (OŠ KZ – Serdahel), Petra Jalsek (OŠ KZ – Serdahel).

Kategorija gimnazijalaca

1. mjesto: Borbála Sütő-Nagy (HOŠIG – Budimpešta)
2. mjesto: Evelin Vogel HOŠIG – Budimpešta)
3. mjesto: Angela Németh (MK – Pečuh).

Viktória Selar (Vrtić „Eötvös”, Mohač) 1. mjesto
Bušarski ophod

Trenutak za pjesmu

Boro Pavlović

Poezija

Pjevamo.
Pjevamo da bismo prestali
pjevati samo mi.

Da bi pjevalo sve.
Da bi pjevali svi.
Kao što pjevam ja.
Kao što pjevate Vi.

Pjevamo da bi budućnosti
pjevale dalje same,
kao što pjevaju pogledi
izgledi i panorame.
Pjevamo da bi mladići
s djevojkama mogli ići.
Pjevamo da bi se moglo
prije u nebo stići.
...

Iz povijesti hrvatskog tiska u Mađarskoj

Zapitali smo

Zapitali smo umirovljenog učitelja iz Mohača, Matiju Kovačića: – Da ste član hrvatske zemaljske samouprave, što biste u aktualnom trenutku naše manjine istakli kao važan zadatak?

Matija Kovačić: – Uskoro se navršava 50. obljetnica prvog poslijeratnog učiteljskog tečaja. Zbog sadašnjosti i budućnosti hrvatske manjine u Mađarskoj bilo bi od posebnog značaja da se ta obljetnica obilježi na dostojan način.

Da ja odlučujem, proslavu bih održao u gradu Pečuhu gdje je prvi tečaj održan. Učenički dom „Sv. Mavro“ obilježio bih spomen-pločom a gospodina Tabajdija bih zamolio da je otkrije. Na grobove preminulih sudionika položio bih buket cvijeća.

Jubilej je jedinstvena prilika da naši mladi nastavnici, naši učenici upoznaju težak put stvaranja našeg manjinskog školskog sustava. Možda bih priredio izložbu dokumenata, fotografija.

Da sam član rukovodstva Zemaljske hrvatske samouprave tom bih jubileju posvetio posebnu pozornost. Bez prošlosti nema budućnosti. Ako se 50. obljetnica obilježi u sklopu nekog drugog događaja, druge priredbe i prigode, ona neće dobiti pravi značaj, punu pozornost koju, po mom sudu, zaslužuje.

S. F.

(Hrvatski glasnik, broj. 34., 22. kolovoza 1996.)

POZIVNICA

Hrvatska samouprava sela Kačmara, na čelu s predsjednicom Anicom Matoš, 23. lipnja poziva sve zainteresirane u kačmarski Narodnosni dom na hrvatsko druženje s uglednim gostima. Druženje počinje u 17 sati, a gosti Kačmaraca bit će jezikoslovkinja Šanja Vulić iz Zagreba, književnik Milovan Miković iz Šubotice te glavna i odgovorna urednica Hrvatskoga glasnika Branka Davić Blažetin. Na susretu će biti riječi o liku i djelu Balinta Vujkova, a predstaviti će se i njegova najnovija, nedavno objavljena zbirka izdanih pripovijedaka koju je uredio Milovan Mikovića, a bit će riječi i o uređivačkoj politici Hrvatskoga glasnika, tjednika Hrvata u Mađarskoj.

Spomen-ploča Antunu Nemčiću

U organizaciji i na poticaj Zemaljskog društva mađarsko-hrvatskog prijateljstva, 28. svibnja s početkom u 10 sati u selu Eddeu na dvadesetak kilometara sjeverno od Kapošvara, u Ulici Fő na broju 41 otkrivena je spomen-ploča pjesniku i hrvatskom književniku Antunu Nemčiću koji je živio i stvarao u prvoj polovici 19. stoljeća.

Antun Nemčić rodio se 14. siječnja 1813. godine, kako njegovi biografski podaci i kazuju, u selu Eddeu gdje se njegova majka zatekla u posjetu svojoj rodbini. Podrijetlom iz plemićke obitelji Nemčića Gostovinskih ubilježeno je njegovo rođenje u matične knjige vlastelinstva sela Eddea. Antun Nemčić završio je u Zagrebu svoje škole te se rano oduševio idejama ilirskog pokreta, dok je u književnost ušao sa svojih 40 godina. Služio je kao kotarski sudac i bilježnik u Osekovu, Ludbregu, Koprivnici, Novom Marofu i Križevcima, gdje je i umro od kolere 5. rujna 1849. godine. Za svoga života izdao je jednu knjigu putopisne proze „Putositnice“ godine 1845. u Zagrebu. Kako kaže Ivo Frangeš u svojoj knjizi Povijest hrvatske književnosti, Nemčić je dragovoljni provincijalac u času kad se Zagreb konstituira u uistinski nacionalni centar. Preživjevši kratak vijek, nije imao prilike da svoj neosporni talent razvije u potpunosti Nemčić je prozaik svoga doba. „Putositnice“ su primjer učene proze, upravo učene autorove motivacije u sredini koja je, kao cjelina, u zakašnjenju i tek se bori za svoj jezični, nacionalni i politički standard. Kako kaže Frangeš, „Putositnice“ koje su izašle pod pseudonimom A. N. Gostovinski, najzrelije su prozno djelo preporodne

književnosti. Humoristično-feljtonistički stil ne odudara od bogate erudicije, a podaci o ukusu, slikama, arhitekturi ne izlaze iz izvjesnoga bidermajerskog promatranja života i svijeta. Nemčić je pisao i pjesme koje su posthumno izdane: Pjesme, 1851. u Zagrebu, koje su domoljubnoga karaktera i preporodnog duha. Iza sebe ostavio je napisanu i jednu komediju: Kvas bez kruha, ili Tko će biti veliki sudac, izdanu u Zagrebu 1854. godine. Nedovršen roman Udes ljudski također je ostavio iza sebe. Na pragu trećega tisućljeća Antun Nemčić dobio je spomen-ploču u mjestu svoga neplaniranog rođenja u mađarskom seocu Eddeu.

bpb

Bogatstvo ...

MARTINCI – Polaznici vjeronauka martinačke škole sa svojom vjeroučiteljicom Jelkom Gregeš bili su nedavno na jednodnevnom izletu na rijeci Dravi. Razmotrili su vatrogasni auto, te saznali kako se njime rukuje i kako se spuštaju čamci na vodu, a sve su im to pokazali barčanski vatrogasci. Bio je to nepo-novljiv doživljaj za djecu.

POTONJA – Završeni su višemjesečni radovi u potonjskoj crkvi. Sagrađene su nove stube za kor. Obnova je stajala 600 tisuća forinti, a pri njoj pomogla je i mjesna samouprava s 200 tisuća forinti. Potonjska crkva zasjala je u obnovljenom ruhu.

NOVO SELO – I u tome mjestu radi se na uljepšavanju mjesne crkve. Zvonari sela dali su za crkvu izgraditi novi oltar. Njihov je to dar selu i vjernicima. U Novom Selu svake nedjelje okupe se vjernici kako bi zajedno molili i pjevali. Zvonari u mjesnoj crkvi jesu Ivan Pavle-ković i njegova supruga Jaga, roditelji Franje Pavlekovića, našega svećenika koji služi u rimokatoličkoj župi u pe-čuškome Kertvárosu. Oni se već dese-tljećima brinu o crkvi. Obavljaju zvonarski posao, brinu se o svježem cvi-jeću za oltare, čiste crkvu, zvone na misu, pokope ..., te rade sve ono što treba raditi u crkvi i oko nje. Sve to iz ljubavi prema Bogu i prema ljudima. Želimo im mnogo zdravlja i još mnogo zvonarskih godina u novoselskoj crkvi svete Ane.

Jaga i Ivan Pavleković

DRVLJANCI – Tradicionalno proštenje u tome mjestu, uz blagdan Srca Isusova, održat će se 23. lipnja. Vjernici sela Starina i okolnih naselja te starinski kan-tor već su uredili sve oko drvljanskoga zvonika i crkve za taj veliki događaj u vjerskom životu podravskih Hrvata. Svetu misu će na otvorenome, kao i svake godine, služiti svećenici Hrvati iz naših podravskih sela, a predvodit će je velečasni Franjo Pavleković, rodom iz Novoga Sela.

Prvo bizonjsko gostovanje u Šenkovcu

Ime općine Brdovec poznato zvuči u Gradišću, pokidob je lani potpisana kulturna suradnja med Umokom i s tim hrvatskim nasel-jem. Iz ovoga kontakti-ranja je zapravo izraslo još jedno prijateljstvo, po kom su lani na hrvatski dani u Bizonji gostovali pjevači iz Šenkovca. Ljetos pak Bizonjci su prvi put pohodili tovaruše u

Domaćini u prekrasnoj nošnji svojega kraja

pradomovini, a ovoljetošnji hrvatski dani u Bizonji djelomično su glasni bili od tih doživljajev. Čuli smo i o tom kako su u Šenkovcu oduševljeni od Gradišćanskih Hrvatov, a o njevom gostoprimstvu se je govorilo samo u superlativu. Subotu, 20. majuša, još u noćnom mraku su se ganuli kot-rigi jačkarnoga zbora Jorgovan i tamburaši iz sjevera da bi pohodili Zagreb. Kako je bizonjski poglavar Matija Šmatović rekao, jur bezbroj puta je bio u hrvatskoj metropoli, ali toliko nigdar ni pišaćio u njoj kot ovput. Naravno, nije izostavljena nijedna znamenitost glavnoga grada po uputu gostodavateljev, početo od crkve sv. Marka sve do Trga bana Jelačića. Kad su se gosti dovoljno istrudjali, put je nastavljen u Šenkovec, ko selo je uda-ljeno od Zagreba kih 25 km, sa sve skupa 900 stanovnikov. U Šenkovcu je poiskana osnov-na škola, imenovana po prvom profesional-nom hrvatskom novinaru, književniku i poli-tičaru Ivanu Perkovcu, a takaj je pogledana i školska izložba ka je sastavljena za Dan škole. Ravnateljica ustanove je ovput predala bizonjskoj učiteljici hrvatskoga jezika Klaudiji Šmatović bogati paket hrvatskih knjig, časopisov, pomagalov, ke će se moći pravoda hasnovati doma, pri hrvatskoj nastavi. Gosti su smješćeni u privatnom panzionu, a u Domu ognjogascev je bio su-botnji večernji program na priredbi *4. dani Šenkovca*. Uz školare su nastupili pjevačka skupina, dičji tamburaši i KUD Mihovil Krušlin, a najveći uspjeh su imali, naravno,

bizonjski jačkari ter njevi tamburaši, s kimi je na kraju programa sva dvorana skupa jačila, a burni aplauz nekako nij htio stati. U noćnom druženju su još domaćini s različitim dari presenetili Gradišćance. Kad je pak Matija Šmatović izvlikao nad stolom veliku hrvatsku zastavu, ku su za dar dobili, jedni su nastali još i do suz ganuti. Drugi dan je mašu pod vedrim nebom takaj oblikovao gostujući korus s pjevači mjesnoga KUD-a. Zastupnici Bizonje su još ondan sudjelovali na sjednici samouprave, kade ih je pozdravio i Mladen Debeljak, načelnik općine Brdovec. Pri tom spravišću je obostrano izražena želja za službenim povezivanjem. Oko pedesetimi su se toga majuškoga vikenda napunili s hrvat-skimi čuti, a vjerojatno će još dugo nositi u spominku to prvo gostovanje u Šenkovcu, koje pravoda nij bilo zadnje.

-Tiho-
Foto: Klaudija Šmatović

U Zagrebu

Kotrigi Jačkarnoga zbora Jorgovan pri druženju s domaćini

U nediljnoj prošeciji prik Šenkovca

Savski Marof – Umok

Sedmo ljetno prijateljstvo i obnovi hrvatskoga duha

Savski Marof, kraj Zagreba, je postao za Umočane prijateljsko, sigurno gnjazdo. Njevi Hrvati pak su se udomačili u srcu Gradišćancev natoliko da se bojsek još i oko zasuzi pri svaki, ponovni spravišći s poznanici, tuvaruši. Tomu smo bili i mi pozvani gosti svidoki, 19. majuša, petak, kad su se člani i peljači Kulturnoga-umjetničkoga društva *Januševec* znova strefili u umočkom kulturnom domu sa stanovnici i dobro poznatimi kot-rigi domaćega društva. Načelnik sela Attila Horváth, prlje par ljet je mogao došljake pozdraviti isključivo na ugarskom jeziku, a ovput prez ikakovih pomoćnih sredstav je svoje pozdravne riči uputio brojnoj publici skoro prezgrišno na hrvatskom jeziku. (To je velika rič u jednom takovom naselju kojega desetljeća dugo gnjavi ogromna asimilacija.) Štefica Čubela, predsjednica KUD-a *Januševec*, je ganutljivo pozdravila sve nazočne, a u razgovoru s novinarkom Hrvatskoga glasnika je izjavila da je ova sedmoljetošnja veza obostrano donesla toliko lipoga i vridnoga da u datom trenutku teško bi bilo to sve i nabrajati. Medjutim, i pelda seoskoga prvaka dokazuje kako su ljudi u Umoku i pomoću ovoga prijateljstva na neki način obnovili svoj hrvatski jezik, identitet i ta hrvatski duh koji je u minulim ljetima skoro izumro. Kako je rekla nadalje, za nju je poseban doživljaj gradišćanski jezik, čak je i neke riči zapisivala, kako je to izgovorio Joško Jurinković, jer da te riči prik 30 ljet dugo čula nij, a pak jako bi bilo važno da se ti izrazi ne gasu, da se dalje čuvaju. Za pozdravnim riči vidili smo bogati repertoar hrvatskih plesov s kim raspolažu „Januševeci”. Od tancov Ražanac, Medjimurje, Zagorje mnogo smo mjestov proputovali s folklornim kusići, a nastupila je ovde i sridnja folklorna grupa, ka je prvi put boravila u Gradišću. Tomu, kako je povidano, nisu se radovala samo dica, nego i njevi roditelji. Tamburaši su se predstavili takaj u novoj formaciji

i tako smo mogli do kraja programa bojsek aplaudirati s črljenim šakami. Čez misecdan je domaće društvo *Kajkavci* naučilo Kolosarovu koreografiju Medjimurje, a seoska samouprava stvorila je materijalni fundamenat iz česa je financirana nova narodna nošnja ter i muške čizme. S pravom su bili gizardvi ne samo načelnik sela nego i peljač grupe Štefan Kolosar, ki je svoje tancoše vjerojatno do kraja „izmučio” na proba, ali za predstavu novoga tanca pravoda nisu samo jednu pohvalu dostali. Med ljetnim plani ovoga društva je gostovanje na Đakovačkom folklornom festivalu, zajedno s Undanci, a još vekša zadaća će biti trodnevna Umočka svadba, ka će se odigravati sredinom augustuša. Umočki tamburaši su donesli jur staru poznatu kvalitetnu formu sviranja s pjevanjem Jánosa Sallmera. Ovoga koljnofskoga majstora, kako smo to i većputi čuli od gostov, rado bi ukrali i u Savski Marof. Za kulturnim programom slijedila je zajednička večera pak skupno sviranje, ples i druženje. Onda je rekao Joško Jurinković, predsjednik seoske Hrvatske manjinske samouprave: „*Mi se veselimo da smo ovakove dobre prijatelje zibrali! A naši preci bi bili gizardvi kad bi znali da smo mi napravili ovakovu vezu s matičnom zemljom. Zahvaljujući tomu imamo folklornu grupu, tamburaše u selu, a imamo i jačkarni zbor koji će se preporučiti. Ja se ufam, kada ja ne budem već mogao ovo djelati, da ću jednoga mladoga čovika dobiti ki će djelati dalje, umjesto mene.*” Kako smo obaviješćeni, gosti su se jako dobro čutili prilikom dvodnevna boravka još u Pannonhalmi i Juri, a za ponovni susret zaistinu nij potrebno dugo čekati. Pokidob Umok je lani potpisao povelju o suradnji s Brdovcem, vjerojatno i ljetos bude seoska delegacija pozvana na Dan općine, a pak u jesen gvišno će putovati, kada bude KUD *Januševec* proslavio 70. obljetnicu svojega utemeljenja.

-Timea Horvat-

Matarski sastanak povodom 42. godišnjice mature

Prema obećanju da se sastaje svake dvije godine, naraštaj maturanata Hrvatsko-srpske gimnazije iz 1964. godine ponovno se okupio, ovaj put 27. svibnja u Serdahelu povodom 42. obljetnice mature.

Na dvodnevnom sastanku sudjelovalo je 13 od ukupno 33 maturanata, a neki su došli prvi put nakon 42 godine. Sastanak koji je održan u Serdahelu, odnosno u podrumu i vinogradu obitelji Guljaš u Letinji, protekao je u dobrom raspoloženju, uz druženje, pjesmu i glazbu. Kako su tom prigodom odlučili, ubuduće će se okupljati svake godine, te se nadaju da će se priključiti i drugi koji do sada još nisu bili. Marin Velin iz Santova, koji nas je ukratko izvjestio o maturskome sastanku, uime suučenika zahvaljuje Mariji Aladžić Guljaš i njezinoj obitelji na lijepoj organizaciji.

Sljedeći će se sastanak održati iduće godine u Balatonlelleu u organizaciji Josipa Sigecšana.

Dan sela u Baćinu

Samouprava sela Baćina i mjesna Hrvatska manjinska samouprava srdačno Vas pozivaju na tradicionalni Dan sela koji će se održati u subotu, 24. lipnja, na športskom igralištu. Kako nas je ukratko obavijestio predsjednik hrvatske samouprave Franjo Anišić, tom se prigodom priređuje cjelodnevni kulturno-zabavni i športski program. Prijepodne od 7 sati počinje ribičko natjecanje, glazbeno buđenje uz Puhački orkestar mjesne osnovne škole, nadmetanje učenika u raznim vještina-ma i natjecanje u kuhanju baćinskih specijaliteta. Nakon svečanog otvorenja u 15 sati održat će se prigodni kulturni program u kojem među ostalima nastupaju Plesna skupina Pačići, Mješoviti pjevački zbor Ružmarin i Omladinska plesna skupina Vodenica. Na Dan sela očekuju i skupinu od četrdesetak Hrvata iz zbratimljenog naselja Baćine u Općini Ploče, kojoj će i ove godine dan prije, 23. lipnja, organizirati jednodnevni izlet u Budimpeštu. Zvijezde večeri u 21.30 bit će članovi popularnog sastava „Irigy Hónaljmirigy”, a nakon vatrometa u 23 sata slijedi pučka plesna zabava uz La Bandu.

S. B.

Sliva predsjednik umočke Hrvatske manjinske samouprave Joško Jurinković s gosti iz Savskoga Marofa

Škvadra

Dječji i omladinski prilog Hrvatskoga glasnika

1. broj

Bog!

Predstavljamo ti dječji i omladinski prilog Hrvatskoga glasnika. Za logo smo izabrali crtež Tünde Barátky, učenice HOŠIG-ova 6. razreda.

Takvi smo mi svi: mamino sunce i zvijezda, katkad genijalni, katkad nemogući, ali puni energije i kreativnosti.

Da se predstavimo: mi, urednici Ispod duge, dobili smo zadatak urediti prilog. Možete nas vidjeti na slici.

David Perjaš, 4. r.
Petrovo Selo

Želimo te razonoditi, informirati, potaknuti na stvaranje i na čitanje na hrvatskom jeziku i na komunikaciju s nama.

U svakom našem prilogu želimo te upoznati s nekim od nas koji je već u mladosti postigao nešto važno, prikazati zanimljive učeničke radove od crteža preko sastavaka, viceva do pjesama, prijevoda i fotografija.

Naravno, donosimo ti i vijesti iz Hrvatske i razne zanimljivosti.

Dobro došao u našoj ŠKVADRI!!
Bog!

Uredništvo

JESTE LI ZNALI?

Da smo već imali dječji list pod naslovom Pionirska Danica od 1955. do 1956.

Da je prvi broj Hrvatskoga glasnika izašao prije 15 godina, 2. svibnja 1991.

Borbála Sütő-Nagy, 9. r., HOŠIG

Proljeće

Proljeće je najljepše godišnje doba. Sve je veselo. Ja znam da puno ljudi vole proljeće jer ima puno lijepoga cvijeća. I ja vrlo volim proljeće jer ima puno mirisa. Vani je toplije.

Petra Beloberk
4. r., HOŠIG

Kopački rit (ulomak) Smještaj

Kopački rit poplavno je područje rijeke Dunav, smješten na sjeveroistoku Hrvatske u kutu kojega čine Drava i Dunav. To je jedna od najvažnijih, najvećih i najatraktivnijih fluvijalno-močvarnih nizina u Europi koja se dalje na sjeveru nastavlja na poplavne površine Dunava. One se protežu sve do Szekszárda u Republici Mađarskoj.

Flora

Glavni čimbenik raznolikosti vegetacije u Kopačkom ritu je mikroreljef. Zahvaljujući njemu dubina vode, visina i trajanje poplava različito utječu na tipove vegetacije. Na području Kopačkog rita brojimo preko 40 različitih biljnih zajednica koje ubrajamo u ove kategorije:

- vođena vegetacija
- travnjačka vegetacija
- šumska vegetacija
- ruderalna vegetacija.

Belma Kovačević
12. r., HOŠIG

Kiberkapica (ulomak)

Bila jednom jedna djevojčica koja je živjela na Saturnu. Svatko ju je jako volio. Jednom je od bake dobila kiberkapu kojom je mogla letjeti. Zato su je zvali Kiberkapica. Jednom je njezina zahrđala baka oboljela. Glavni kabel

joj se izobličio. Zato joj je mama rekla da ode do nje i da joj odnese nov kabel i benzina. Ona je bila stara i njezin motor je još bio na benzin, ne kao Kiberkapičin na baterije. Trebala je još odnijeti i malo nafte za hrđu. Kad je već tamo, onda neka sasvim obnovi baku na Merkur.

Marko Rus
6. r., HOŠIG

Ines Nikičić
9. r., HOŠIG

Jazmin Pongrácz, 2. r., HOŠIG

SPAŠAVAMO ... ZA VJE ... NOST!!!

Anita Filipović Odbojkašica prve klase

Nadimak: Titi, Filip, Maki
Mjesto i vrijeme rođenja: Budimpešta, 9. travnja 1988.
Visina/težina: 190 cm/70 kg
Hobi: odbojka na plaži, televizija, glazba, tulum
Najomiljenija odbojkaška momčad: Padova (ITA)
Najomiljeniji športaš: Adam Steinmetz
Pozicija: univerzalna igračica
Idol: Tomo Filipović, njezin otac
Omiljeno piće: KUBU
Omiljeni sastav: Maroon 5
Omiljena knjiga: knjige Vavyaen Fable
Omiljena boja: bijela, slaže se s njezinom tamnom puti
Mjesto kamo izlazi: Dokk Caffè u Mammutu

Za prvi intervju izabrali smo HOŠIG-ovu maturanticu koja kad prođe školom sa svojom visinom od 190 centimetara, s lijepim stasom i umiljatim osmijehom, neznanac bi mislio da je manekenka.

♦ **Zašto i kada si počela igrati odbojku?**

Počela sam 2002. godine kada sam imala 12 godina i krenula sam na treninge, jer mi se svidio taj sport.

♦ **Tjedno koliko puta imaš trening?**

Tjedno pet puta treniramo poslije podne, a često i prije podne.

♦ **Kakve ste rezultate postigli do sada?**

Bile smo prvakinje Mađarske, osvojile smo KUP Mađarske, pobjednice smo Juniorskog prvenstva Mađarske, a s reprezentacijom na CEP KUPI osvojile smo također prvo mjesto.

♦ **Kako se osjećaš u svojoj ekipi „Vasas“?**

Odlično, atmosfera je jako dobra, moje su suigračice izvanredne.

♦ **Jesi li morala starim članovima reprezentacije položiti „prisegu novaka“?**

Ne, nasreću, jer smo svi u isto vrijeme ušle u reprezentaciju. Radi se, naime, samo o generacijama rođenim 1988./1989. godine. Zato su izostale zezancije takve vrste.

♦ **Kakvu ste nagradu primile u Parlamentu?**

Moja ekipa „Vasas“ bila je pohvaljena i istaknuta zbog postignutih rezultata u 2004./2005. godini. Dobile smo zlatnu medalju Parlamenta.

♦ **Kako možeš usuglasiti učenje s treninzima?**

Slobodno vrijeme nastojim organizirati tako da ostane vremena i za učenje. Mogu vam reći, to baš i nije jednostavno.

♦ **Kada i kome si dala svoj prvi autogram?**

Šoli, vrataru FOTEXA, dala sam prvi autogram prošle školske godine. I on ga je dao meni. Tako je bilo fair.

♦ **Na kojim ste mjestima nastupale s ekipom ili reprezentacijom, te koja su vrijedna sjećanja?**

Uglavnom smo nastupale u obližnjim državama, ali bile smo i u Tallinu i po Estoniji. Ta zadnja mjesta svjeda su mi se najviše.

♦ **Imaš li neki san? Hoćeš li nam ga odati?**

Sanjam o savršenom životu.

♦ **Kao vrhunska športašica, paziš li na prehranu?**

Uopće ne.

♦ **Kakav odnos imaš s roditeljima?**

Ne bih rekla da je naša veza savršena, ali uvijek pronalazimo rješenje.

♦ **Imaš li barem malo vremena za zabavu?**

Trudim se dobro organizirati svoje slobodno vrijeme da i s društvom katkad provedem malo vremena.

♦ **Kakva si učenica?**

Pa, oko trice, četvorke.

♦ **Što bi htjela biti kad odrasteš?**

Željela bih biti profesionalna igračica i u inozemstvu nastaviti svoje školovanje.

Zahvaljujemo ti, Anita, na razgovoru. Želimo ti mnogo uspjeha u sportu, školi i privatnom životu.

Dorina Tar i Petra Kiš,

8. r., HOŠIG

(Best of „Ispod duge“)

Nada Mihelčić: Bilješke jedne gimnazijalke

Nudimo ti veselo i ujedno tužnu lektiru u kojoj ćeš stopostotno uživati. Naslov upućuje na poznati i omiljeni roman „Gimnazijalka“ A. Ingoliča. Tema je, naravno, odrastanje.

Glavna junakinja zbog prometne nesreće u kojoj su stradali njezini roditelji, ostaje sama. Njezin brat plovi po oceanu, i ona samostalno treba riješiti sve probleme od kućanstva, školskih nespornazuma do prve ljubavi. U privikavanju samostalnom životu mnogo joj pomaže sport, košarka i škvadra.

– Joj, dobro si me sjetila! – počela je šaptati. – Sutra idem s Robertom na izlet, a mami sam rekla kako ću kod tebe učiti. Nemoj zeznuti ako te nazove.

– OK, ali što ćeš ako te u ponedjeljak razrednik zbilja pita?

– Ništa, pa pročitala sam jednom tvoju bilježnicu. Imaš jeziv rukopis. Onda, kaj da velim Seadu? Dolaziš?

Tipična Nives. Nije ona kao ja da se zbog nečega ždere pet dana unaprijed. Ona će o ponedjeljku brinuti u ponedjeljak, a ako nadrlja, to će biti zato što ja nečitljivo pišem u svoju teku.

– Reci da zbilja ne znam. Ovisi kako će ispasti ta večera. Ako ne dođem, neka tebi kaže što me

treba. Samo mu, molim te, nemoj davati moj broj telefona.

Morala sam to reći jer ona ima u sebi jaku dispečersku žicu i dijeli naokolo tuđe telefonske brojeve s istom lakoćom kao i svoj.

– Konačno – nastavila sam – kakva je tvoja uloga u svemu tome? Što će ti biti netko tko želi biti s tobom samo ako i ja dođem?

– Joj, daj odrasti! – izderala se. – Kakve to ima veze. Neka ti kaže to što želi reći, a onda ćeš valjda imati toliko mozga u toj vunderkindskoj glavi da se izgubiš. Isuse, kaj ti čovjek zbilja mora sve nacrtati?

... Eto, to je Nives. Joj, kako joj se divim! Ne poznam curu koja tako vješto upliće tuđe živote preko svoje potke. Njoj je posve prirodno zatražiti da ja u subotu navečer spiskam dva sata svojega mladog života, skockam se i dođem u taj diskus i da već sljedećeg trena netragom nestanem kako bi ona došla na svoje ... Divim joj se jer se ja i ne sjetim da bih mogla upregnuti druge ljude. Slažem se s mamom da Nives nije svetica, ali što sam ja nego obična budala. S ovim sporim mozgom ja sam, navodno, dobra. Kad mi drugo ne preostaje.

Uredništvo: O. Burger, A. Erdősi, A. Facsó, P. Gergely, P. Kiš, I. Kvarda, M. Szilágyi, D. Tar, E. Tóth, R. Velin, L. Veress
Odgovorne profesorice: Gy. Brindza, K. Bende-Jenyik

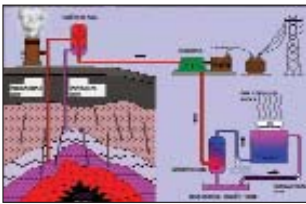
BLJESK ... OSMIJEH MOLIM ... ČIZ ... LEKTIRA U PET MINUTA

Obnovljivi energetski izvori

Vijesti često emitiraju programe o drastičnom smanjivanju energetskih izvora. Neki stručnjaci već prognoziraju za 30 godina drastične promjene u našem životu jer zalihe postojećih energetskih izvora polako nestaju.

Obnovljivi izvori energije su oni koji se u prirodi obnavljaju.

Geotermalna energija

Toplina jezgre zemlje u obliku vulkana, geizira i termalnih izvora izbija na površinu zemlje. Uloga ovih izvora energije godišnje se povećava za 15%. Iza hidroenergije geotermalna energija zauzima drugo mjesto po važnosti među obnovljivim izvorima energije.

Solarna energija

Sunce je gotovo neiscrpni obnovljivi izvor energije. Čovjek svjetlosnu energiju preoblikuje u električnu. Sunčana energija se može neposredno koristiti i za grijanje. U kalifornijskoj pustinji Mojave 2000 kućanstava služe se sunčanim naponima. Time djelomično možemo nadomjestiti fosilnu energiju.

Energija vjetra

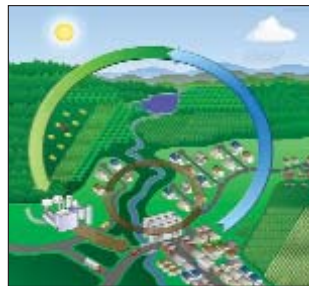
U istraživanju upotrebe energije vjetra Danska i Nizozemska napreduju. Određenu količinu potrebe za električnom energijom mogli bi pokrivati isključivo turbine pokretane vjetrom. Tako je i u Hrvatskoj, npr.: na otoku Pagu.

Hidroelektrane

Hidroenergija najvažniji je obnovljivi izvor energije. Snagu vode tekućih rijeka zaustavljenih branama možemo preokrenuti na proizvodnju električne energije. Uporaba vodene energije, međutim, ima i nedostatke. Već je i sama izgradnja brane, akumulacijskog jezera skupa i može oštetiti okoliš. Velike se mogućnosti kriju i u morskim mijenama i strujama.

Bioenergija

Predviđa se da će do sredine stoljeća u svijetu udio biomase u potrošnji energije iznositi između 30 i 40 posto. Švedska je npr. 1998. dobivala iz uporabe biomase 18% energije, a Finska 10%. Izgrađuju se elektrane na biopljin, proizvode se i biogoriva.

Drvo

U nerazvijenim državama 70% ljudi ga koristi za grijanje i rasvjetu. Izgaranje drveta za njih je najvažniji izvor energije. Drvo je izvanredno spor obnovljivi izvor energije. Zato ga trebamo i mi štedjeti, primjerice kada crtamo, pišemo na papiru, trebamo iskoristiti obje strane, samo ga onda izbaciti.

Alternativni energenti samo djelomično mogu nadomjestiti postojeće fosilne energente, zato moramo naučiti učinkovitije upotrebljavati fosilne energente. Dakle, manje energenata trebamo upotrebljavati boljim učinkom.

Patricija Gergelj, 8. r., HOŠIG

Učenički biseri

Ugarska je oslobođena od Turaka u Rákóczijevom oslobodilačkom ratu.

Učenik: „Mogu na WC?“

Profesor: „Ne!“

Učenik: „A dajte, gladan sam!“

Učenik na satu likovnog: „Profesore, je l' ova boja dobra?“

Profesor: „Baš sam sad jeo.“

Probaj je ti, pa mi reci.“

Da je danas živ, Shakespeare bi bio isto tako slavan. Možda još i više nego onda, jer bi imao 400 godina ...

Tada je sudbina Francuske visjela na jednoj tankoj niti zvanjoj Karlo Debeli ...

Na satu kemije: „U kakvom se obliku javlja led?“ „U obliku kocke.“

Sin Karla Roberta zvao se Ljudevit Gaj ...

Radnja epa započinje „in medias tres“.

BRZALICE

Miš uz pušku, miš niz pušku.

Ko pokopa popu bob u petak pred Petrovdan.

Svaka svraka, svaka na dva kraka.

Petar plete Petru plot sa tri pruta po triput. Brzo pleti, Petre, plot sa tri pruta po tri puta.

SJENČALICA

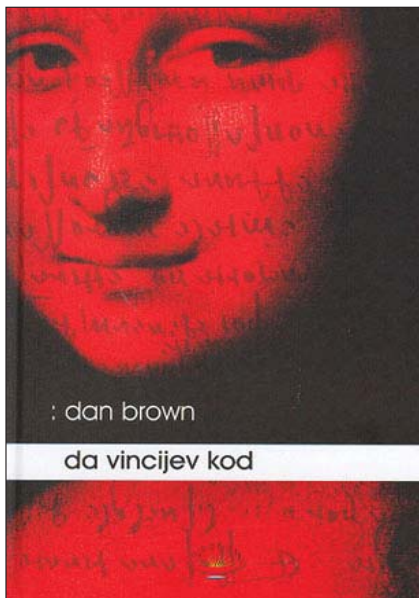
Među ovim rečenicama naći ćeš i one s jezičnim greškama! Zaokruži brojeve ispred ispravnih rečenica, a zatim polja s tim brojevima osjenčaj u sjenčalici! Ako točno riješiš zadatak, dobit ćeš poznati lik iz hrvatskog crtića.

1. Priča je čitavu vremenu bježala autoru, nije se dala uhvatiti.
2. Čekaj samo – vikao je autor, već ću ti ja pokazati!
3. Međuvremenu je skočila na igralište.
4. Tamo je ubacila dva koša i pomislila: za danas je košarke dosta.
5. Zatim je otrčala preko zebre pa do vodoskoka napila se vode.
6. Pogledala je sunce, jedanaest sati, imam još vremena.
7. Otišao je do knjižnici i pregledavala sve naslove.
8. Njezin se nije pojavio nigdje, bila je malo tužna i mirisala.
9. Zatim se odšunjala do magnolije u parku i mirisala, mirisala, mirisala.
10. Autor nigdje nije bilo na vidiku.

K G F KNJIGA GLAZBA FILM

DAN BROWN: DA VINCIJEV KOD

Za vrijeme svoga službenog posjeta Parizu Robert Langdon, harvardski stručnjak za simbiologiju, saznaje da je u Louvreu ubijen vremesni kustos, a pokraj njegova leša pronađen zagonetni kod. Pokušavajući riješiti bizarnu zagonetku, Langdon i sposobna francuska kriptologinja Sophie Neveu polako shvaćaju da su tragovi rješenja skriveni u djelima Leonarda da Vincija. Sve se dodatno uslošnjava kad Langdon otkrije zapanjujuću kariku: pokojni kustos bio je vezan sa Sionskim priorijem, tajnim društvom čiji su članovi bili I. Newton, Botticelli, V. Hugo, Da Vinci i mnogi drugi. Roman „Da Vincijev kod” eksplozivna je kombinacija rasnog trilera, eseja o povijesti umjetnosti i religijskog simbolizma - tajnovita ubojstva, zapanjujuće ezoterije nastajale tijekom povijesti Zapada, narav Mona Lisina osmijeha, tajne sv. Grala, kratko: „Da Vincijev kod” podjednako duguje „Imenu ruže” Umberta Eca i najzabudljivijim romanima Roberta Ludluma. Napisan je jednostavnim jezikom i stilom, pa iako sadrži neke dubokoumne i teško shvatljive činjenice, ta ga jednostavnost čini lako čitljivim, i za odrasle i za mlade. Nedavno je doživio i prvu ekranizaciju, pa ga na filmskim platnima možemo pratiti od 18. svibnja. Knjiga je izazvala brojne proturječnosti i rasprave u javnosti jer se u njemu otvoreno napada kršćanstvo te se tvrdi da je Isus bio običan čovjek oženjen Marijom Magdalenom s kojom je imao i dijete, da je Biblija krivotvorena, a kršćanstvo, kakvo danas poznajemo, povijesna je izmišljotina cara Konstantina.

TINA VUKOV: IL TRENO PER GENOVA

Svim ljubiteljima dobre glazbe, džeza i šansone, na ovogodišnjoj je Dori (natjecanju hrvatske pjesme za pjesmu Eurovizije) zacijelo za oko „zapela” Tina Vukov, mlada, darovita pjevačica koja nam dolazi iz Rijeke. Zahvaljujući svome prekrasnom glasu, već sa 14 godina potpisuje diskografski ugovor i nastupa kao gošća Matije Dedića u B. P. klubu. Na „Dori” 2004. izvodi pjesmu „Tuga dolazi kasnije”, te bilježi dva vrlo uspješna nastupa na „Festivalu dalmatinske šansone” 2004. i 2005. godine. Tina danas ima 17 godina i pohađa 3. razred gimnazije. Završila je glazbenu školu (svira glasovir), a trenutno privodi kraju rad na svome prvom CD-u, na kojem će njezin veliki talent zasjati punim sjajem. Najnovija pjesma (s kojom se predstavila na ovogodišnjoj „Dori”, i zasluženom osvojila 3. mjesto) zove se Il treno per Genova. Kao što se da zaključiti iz naslova (iako je pjesma na hrvatskom), ima i neke elemente na talijanskom, što ju čini još čarobnijom. Tina, svaka ti čast!

Jasmila Žbanić: Grbavica

FILM sarajevske redateljice Jasmile Žbanić „Grbavica” proglašen je najboljim filmom 56. međunarodnoga filmskog festivala u Berlinu, čiji je natjecateljski dio završen u

subotu. Taj film, u čijoj je produkciji osim kinematografija Bosne i Hercegovine, Austrije i Njemačke sudjelovalo i hrvatsko Ministarstvo kulture i zagrebački „Jadran film”, iznenađujuće je pobijedio u konkurenciji filmova poznatih redatelja poput R. Altmana i S. Lumeta. „Mislim da je ovo san i da ću se za pet minuta probuditi u Sarajevu”, izjavila je vidljivo uzbuđena J. Žbanić pošto je predsjednica ovogodišnjeg žirija Berlinalea, britanska glumica Charlotte Rampling, u subotu navečer na svečanosti u Berlinale Palastu objavila dobitnika ovogodišnjega Zlatnog medvjeda za najbolji film. „Želim zahvaliti svima koji su pomogli na ostvarenju ovog filma i koju su vjerovali u mene”, izjavila je J. Žbanić. Mlada sarajevska redateljica istodobno je podsjetila na to da su ratni zločinci, „koji su odgovorni za zločine masovnih silovanja”, koje film tematizira, Radovan Karadžić i Ratko Mladić, još uvijek na slobodi. „Želim iskoristiti priliku i podsjetiti da Radovan Karadžić i Ratko Mladić još uvijek nekažnjivi žive usred Europe”, izjavila je J. Žbanić nakon primitka nagrade. „Grbavica” je prije toga dobila i mirovnu nagradu festivala koju u suradnji s Berlinaleom dodjeljuju Ujedinjeni narodi.

Ivan Kvarda, 10. r., HOŠIG

EUROVIZIJA

U završnici Eurovizijskog festivala u Ateni 20. svibnja 2006. pobijedili su Finci, sastav od čudovišta „Lordi” sa 292 boda. Severina, koja je zastupala Hrvatsku, završila je na 13. mjestu sa 56 bodova.

HUMOR

Evolucija zapravo ne postoji, postoji lista bića kojima je Chuck dopustio da žive.

Chuck Norris je brojio da bezbroj – dvaput.

Chuck Norris je već bio na Marsu; zato tamo nema znakovna života.

Chuck Norris je naručio Big Mac u Burger Kingu, i dobio.

Chuck Norris poznaje posljednju brojku od Pi.

Chuck Norris djeljiv je s nulom.

Što kaže programer kad sanja ružan san?

Alt + F4.

Ponovno Zajedno za jedno

U organizaciji KUD-a Dola, te uz potporu mjesne i Hrvatske manjinske samouprave, u Kašadu je 17. lipnja opet priređena tradicionalna manifestacija pod naslovom *Zajedno za jedno*. U programu sudjelovali su razni plesni ansambli i pjevačke družine iz Hrvatske, Vojvodine i svih hrvatskih krajeva u Mađarskoj. Na prekrasnoj pozornici, kao uvod u večernji gala program, nakon pozdravnih govora imali smo čast poslušati mađarsku i hrvatsku himnu. Zatim je mnogobrojna publika mogla uživati u dvosatnome programu u kojem su sudjelovali: KUD Željezničar iz Osijeka, KUD Remete iz Remeta, pjevački zbor iz Topolja, KUD Vladimir Nazor iz Sombora, KUD Tanac iz Pečuha, Tamburaški sastav iz Koljnofa, Pjevački zbor Korijeni i Podravka iz Martinaca, Orkestar Vizin iz Pečuha te Pjevački zbor iz Harkanja i KUD Dola iz Kašada. Na otvorenoj pozornici gledatelji su bili presretni gledajući i slušajući folklorna društva. Na pozornici smo mogli vidjeti, između ostalog, razne hrvatske plesove: bunjevačke, bošnjačke, podravske i međimurske. Osim plesnih ansambala, i pjevački zborovi su nam pružili veliko zadovoljstvo s prekrasnim pjesmama. Nakon večernjega programa organizatori su u mjesnome kulturnom domu ugostili sve sudionike festivala. Neki sudionici iz Hrvatske sljedeći dan nastupili su i u Pečuhu, gdje je održan tradicionalni Hrvatski dan. U sklopu međunarodne folklorne priredbe, kao završni dio programa, priređen je i bal. Za dobro raspoloženje zaduženi su bili svirači martinačke Podravke.

Renata B.

PEČUH – U crkvi sv. Augustina već godinama svake treće nedjelje u mjesecu služi se misa na hrvatskom jeziku uza sudjelovanje Ženskoga pjevačkog zbora Augusta Šenoa iz Pečuha. Misu služi svećenik László Báthori koji je dio svoje svećeničke službe proveo i u nekadašnjem Semartinu, među Hrvatima Šokcima, i tamo naučio hrvatski. Propovijed svećenik Báthori drži na mađarskom jeziku. Posebice svečano u toj crkvi bit će 25. lipnja kada vlč. Báthori slavi svoju zlatnu misu, koja počinje u 11 sati.

Koljnofski atletičar i nogometaš

Zsolt Markó vrijeda će zbogomdati Osnovnoj školi „Mihovil Naković“ u Koljnofu ter se pripravlja na zemaljsko atletsko natičanje 24. junija u Kazincbarciku. Ti su njemu sada najvažniji zgoditki ovoga miseca. Učenik 8. razreda svoju učnju od septembra nastavlja u šopronskoj gimnaziji, a tri ljeti dugo je jur kotrig Šopronskoga atletskoga kluba. Pod njevimi krili je dospio pred dvimi ljeti na državno natičanje u atletiki na 600 metaru i nastao zemaljski prvak. Prlje je probao i bižanje na dužoj stazi (na 2-3 km), ali kako je sam rekao, to mu je bilo dugo i dosadno. Med 250 natičatelji u 4. grupi (atletičari od 13 do 14 ljet) je završio trku na 21. mjestu ali je prikprošao na bižanje na kraćoj stazi (600 – 800 m). Lani je osvojio drugo mjesto na državnom natičanju u trčanju na 800 m. Po riči mladoga atletičara za rezultate je potribno i mukotrpo djelati, tj. tajedno tri put treninge imati i bižati do besvisti u šopronskoj lozi, na šopronskom igrališću i svagdir kade se nek zato prilika nudja. Krajem ovoga miseca u Kazincbarciki će na liniju štarta stati kih 30 športaveš, med njimi i Koljnofac. Na tom natičanju se pravoda računana na ugledno mjesto. Uz atletiku Zsolt Markó doma je i u nogometu ter ov šport smatra zburkanijim, privlačnijim nek atletiku. Zasad je član koljnofske omladinske momčadi, ali u ljeti planira izminuti seoski nogometaški klub na gradski. Iako treningi, natičanja čuda vrimenta zamu, dovidob šport još nij

Zsolt Markó se pripravlja na državno natičanje

išao na kvar učnje. Zvanaredni atletičar i oduševljeni nogometaš je i po školski učinki dobar, no, kako kaže, „iz matematike bi mogao bolji biti, a ocjenu za zemljopis bi morao još poboljšati“. Roditelji i svi poznaniki se veselu njegovim športskim dostignućam, svejedno kade se ta narodu, na igrališću, u bižanju ili u školi. Daljnji cilj kojega želji ostvariti je da bude jednoč član državne lige u Ugarskoj, kot nogometaš Debrecena. Toj ekipi je sad nepopravljiv navijač. Suprot toga da je dovidob atletika donesla vekši uspjeh mladomu Koljnofcu, mi mu željimo ne samo na približavajućem natičanju sjajne rezultate nego i u nogometaškoj karijeri u Debrecenu.

-Tiho-

Pinka-pokal je ostao doma pri organizatori